

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melanchthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melanchthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

IV. Principem inficit & consiliarios aliquot, qui mox omnes partim capite
plexi, partim diuinitus puniti interierunt. vbi & vide propagationem
pestiferi dogmatis & hostes eius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

Osiandro in hoc certamen traheretur. Itaq; ANNO
 vt Osiandrum falsi conuinceret, petiit auto- 1548.
 graphum ipsius Lutheri; quod an illi trans-
 miserit Melanchthon, necne, incertum est:
 Hoc constat, Osiandrum ab hoc colloquio
 factum indies audaciorem & magis ceruico-
 sum. Imo vt altos gerebat spiritus, insigni
 se honore dignum arbitrabatur, quod quæ
 de rebus tanti momenti Lutherus aliiq; ob-
 scurius tradidissent, ipse, tam dilucidè & in-
 signiter explicaret.

Mirabiliter
 sibi ap-
 plaudit.

Imprimis verò laborandū putauit, vt
 adiungeret sibi Principem; sine cuius præsi-
 dio causam non minus, quam seipsum in pe-
 riculo futurū videbat. Nec malè celsit con-
 silium: nam & Principis animum fraudu-
 lenter occupauit, eoq; præsidio munitus
 publicè tandem anno 1549. 24. Octob. hæ-
 reseos inter Lutheranos condendæ telam
 exorsus est; quam vt pertexeret, nihil de-
 inceps, quamdiu vixit, ad summam diligen-
 tiam reliquum fecit. Nec defuerunt, qui se-
 se illi socios ad stabiliendam hæresin adiun-
 gerent. Inter quos primi nominis erat Io-
 annes Funccius aulæ concionator primum;
 deinde pastor ciuitatis veteris, homo doctus
 & astutus, ob Chronologiam editam cele-
 bris, qui filiam Osiandri habebat in matri-
 monio. Hic, vt erat versipellis admodum
 & insignis *καλυπράγμων*, effecit apud Prin-
 cipem, vt adscitus in consiliarium politicis
 quoque negotiis interesset: qua in funcio-

IV.
 Principem
 inficit.

Anno 1549
 Eius affe-
 cla Func-
 cius.

Funccius
 fit consilia-
 rius Ducis.

ANNO
1549.

Capite ple-
ctitur.

Osiandri
discipuli.

ne ita se habuit, vt demum anno 1566. 28. Octob. cum duobus aliis, Matthia Horstio & Ioanne Snellio, publicæ pacis, ecclesiasticæ non minus quam politicæ perturbator, & hostis patriæ iudicatus, & in foro Regiomontano capite plexus, iustam perfidiæ vindictam senserit. Præter hunc Osiandri hæresin amplexi sunt M. Othmarus Eplinius, concionator aulicus, homo sceleribus, & libidine cum primis infamis: tum M. Ioannes Sciurus, hebraicæ linguæ professor: Melchior Isinderus, & Ioannes Aurifabet, Theologiæ Lutheranæ Doctores; cuius & professor erat Isinderus: qui tandem ex Osiandrini dogmatis delirio versus in rabiem, vinctusque catenis horrendis clamoribus & eiulatu ad commiserationem audientis permouit. Hi quia Principem habebant factioni addictum, hæresin Osiandri propagarunt magno studio, & pastores non paucos per Borussia in erroris confortium pertraxerunt: quanquam maxima illorum pars ad hanc se factionem adiungere detrectauit; quorum multi vertere solum, & Borussia finibus exire iussi; inter quos & Ioachimus Mörlinus, Osiandri hostis acerrimus alio commigravit. Præter concionatores & politici quidam hæresin amplexi sunt, Principis autoritatem secuti potius, eiusque gratiam captantes, quam quod cum iudicio negotium expenderent, aut intelligerent rationum momenta.

Neque

Neq; verò Borussia finibus sese continuit
 lues ista, sed & vicinam Pomeraniam serpsit,
 Vbi Petrus quidam Artopæus Osiandrinam
 hæresin propugnauit. Iam & Osiander ipse
 priusquam Norinberga discederet, semina
 sparsit errorû suorum, quæ post abitû ipsius,
 imò post obitum in ea ciuitate pullularunt.
 Erat inter pastores illius vrbis Lutheranos
 Leonardus Culmannus, qui causam Osiandri,
 quanto conatu potuit, in Germania tue-
 batur. Opposuerunt sese Osiandro in Boruf-
 sia Ioachimus Mörlinus, deuotum Lutheri
 mancipium, pastor Regiomontanus, in ea
 ciuitatis parte, quæ Kniphouium appella-
 tur; cui fuit eam ob causam Borussia finibus
 excedendum, vti diximus: tum Petrus He-
 gemon, Georgius Venetus, Martinus Kem-
 nitijs, ille Tridentini concilij sigillator, qui
 sub id tēpus custos erat & præfectus Biblio-
 thecæ ducalis, quam Albertus contractis vn-
 decunq; codicibus instructissimam habuit.
 Alij; multi per Borussia concionatores,
 quos recensere n. hil attinet.

In aula Principis Osiandrum auersaban-
 tur velut hæresiarcham, Cancellarius Ioan-
 Creitzius, Iuris Doctor, tum nobiles & con-
 siliarij pleriq;: In quorû numero fuit & Fri-
 dericus Staphylus, de quo diximus paulo su-
 pra, vir eruditione summa exactoque iudi-
 cio præditus; qui non multo post, quâ ex-
 orta fuit Osiandri hæresis, ad Ecclesiam se
 Catholicam adiunxit.

ANNO
 1549.

Virus Osi-
 andrinum
 in Pome-
 raniam ex-
 currit.
 Eius pro-
 pagator
 Culman-
 nus.

Kemnitius
 concilij
 Trid. ro-
 sor, & vel-
 licator.

V.

Consiliarij
 Principis
 ab Osiand-
 ro auersi.
 Epitome
 conuersio-
 nis Staphy-
 li.
 Stap. in def.
 trim. Theol.
 Luth. c. 2.

Vixit 3. 4.